

(Ф 03.02 – 110)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Національний авіаційний університет  
Факультет економіки та бізнес-адміністрування  
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету економіки та  
бізнес-адміністрування

  
Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ

«21» 11 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

  
Анатолій ПОЛУХІН

«23» 11 2022 р.



Система менеджменту якості

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**навчальної дисципліни**  
**«Управління знаннями»**

Галузь знань:

05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність

051 «Економіка»

Освітньо-наукова програма:

Економіка

Форма навчання	Семес тр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Очна	2	90/3	10	20	-	60		-	Екз. 2с
Заочна	2	90/3	6	4	-	80		-	Екз. 2с

Індекс: РДФ-6-051/22– 1.3.2

**СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022**



Система менеджменту якості.  
Робоча програма  
навчальної дисципліни  
«Управління знаннями»

Шифр  
документа

СМЯ НАУ  
РП 11.01.01-01-2022

стор. 2 з 15

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління знаннями» розроблено на основі освітньої програми та навчальних планів № РДФ-6-051/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

Зав. кафедри економіки повітряного транспорту, д.е.н., професор

Олена АРЕФ'ЄВА

професор кафедри економіки повітряного транспорту, д.е.н., доцент

Саміра ПЛЕЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 81 від 07.11.2022 р.

Завідувач кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

Гарант освітньо-наукової програми

Олена АРЕФ'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 2 від 10.11.2022 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантурою та докторантурою

Анжела ЛЕЛІЧЕНКО

«10» 11 2022 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

**Врнахований примірник**



## ЗМІСТ

<b>ВСТУП.....</b>	<b>4</b>
<b>1. Пояснювальна записка .....</b>	<b>4</b>
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
<b>2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....</b>	<b>7</b>
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	7
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг .....	8
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг .....	8
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг .....	9
2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену .....	9
<b>3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ .....</b>	<b>10</b>
3.1. Методи навчання .....	10
3.2. Рекомендована література .....	10
<b>4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ .....</b>	<b>13</b>



## ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням від 10.07.2019 №071/роз та відповідних нормативних документів.

### 1. Пояснювальна записка

#### 1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

**Метою дисципліни** є формування у здобувачів системного мислення і комплексу спеціальних компетенцій з управління знаннями на основі передового досвіду як вітчизняних, так і зарубіжних науковців та практиків.

**Завдання** вивчення дисципліни:

- систематизувати у аспірантів систему сучасних знань і уявлень в області теорії і практики управління знаннями;
- розглянути концепцію управління знаннями: становлення та розвиток;
- формування системи управління знаннями як області практичної діяльності;
- забезпечення засвоєння технології управління знаннями організації;
- дослідження ролі інтелектуального капіталу у підвищенні конкурентоспроможності;
- розуміння інноваційної функції освіти в управлінні економікою знань;
- встановлення особливостей стратегічного управління знаннями в процесі інноваційного розвитку.

**Програмні компетентності навчальної дисципліни:**

- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК04);
- здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК10);
- здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та / або інноваційних розробок українською та англійською мовами (СК02);
- здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей (СК06);



– здатність до самостійного генерування креативних гіпотез, виконання оригінального наукового дослідження та впровадження його інноваційних результатів у професійну практику з врахуванням особливостей поведінки людей у професійно-науковій діяльності у сфері економіки та бізнес-адміністрування в авіації (СК11);

– глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації (ПР02);

– планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. (ПР08);

– виявляти та вирішувати проблеми сучасної економіки та знаходити способи їхнього розв’язання шляхом продукування нових знань; аналізувати основні тенденції та генерувати пріоритетні напрями розвитку науки управління; ефективно використовувати основні положення сучасних теорій економіки та управління для подолання кризових ситуацій на підприємстві; обґрунтовувати управлінські рішення, використовуючи нагромаджене теоретичне підґрунтя у сфері економіки та бізнес-адміністрування в авіації. (ПР10);

– будувати обґрунтовану систему показників як основу наукового дослідження; використовувати економіко-математичні методи та моделі в процесі наукового дослідження; прогнозувати економічні процеси, представлені динамічними рядами; апроксимації взаємозв’язаних економічних процесів; моделювати сукупності економічних об’єктів та їхню поведінку в умовах нестабільного зовнішнього середовища (ПР11).

Навчальна дисципліна «**Управління знаннями**» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам у вищих навчальних закладах. Вона тісно пов’язана із вивченням таких курсів, як «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс», «Англійська мова наукового спрямування» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Проектний консалтинг», «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», «Антикризове та вартісно-орієнтоване управління», «Фахова науково-педагогічна практика» та ін.

## **1.2. Програма навчальної дисципліни.**

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «**Управління**



знаннями», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи, екзамену та аналіз результатів їх виконання.

### **Модуль №1. Управління знаннями**

#### ***Тема 1. Концепція управління знаннями: становлення та розвиток***

Сутність та основні риси економіки знань. Категоріальний апарат «економіки знань». Еволюція концепцій і моделей. Функції, джерела та класифікація знань. Суспільство, орієнтовано на знання. Роль держави в становленні економіки знань. Технологічні уклади як показник розвитку економіки держави. Індикатори економіки знань. Структура витрат та джерел фінансування НДДКР. Глобалізація знань. Законодавче та нормативно-правове забезпечення економіки знань. Стратегія управління знаннями. Синергетичний ефект від використання знань. Стратегія управління знаннями на авіапідприємствах. Вплив євроінтеграційних процесів в економіці на розробку стратегії управління знаннями на авіапідприємствах.

#### ***Тема 2. Управління знаннями як область практичної діяльності***

Знання в підсистемі підприємства. Компетентність організації. Трансформація знань: соціалізація, екстерналізація, комбінація, інтерналізація. Задачі менеджменту знань на підприємстві. Організаційна структура при управлінні знаннями на підприємстві. Сутність процесу управління знаннями підприємства. Механізм управління знаннями. Стратегії ефективного формування та використання знань на підприємстві. Методи пошуку та ідентифікація знань. Генерування, придбання та накопичення знань. Аудит знань, карта знань. Трансфер знань. Моделі управління знань. Потенціал розвитку економіки знань. Управлінські вимоги до вимірювання економіки знань. Механізм управління знаннями на авіапідприємствах. Особливості механізму управління знаннями на авіапідприємствах в умовах структурних змін в економіці під впливом євроінтеграції.

#### ***Тема 3. Технології управління знаннями підприємств***

Технологія управління знаннями як інструмент підвищення ефективності роботи підприємства. Формування організаційної культури, заснованої на знаннях. Команда, що створює знання. Організаційне навчання. Програмні засоби і технології управління знаннями. Інформаційне забезпечення організаційного знання. Комунікативні технології управління знаннями. Маркетинг в управлінні знаннями. Репутаційний менеджмент. Організація трансферу знань. Організаційна культура в контексті управління знаннями. Технологія управління знаннями авіапідприємств як інструмент підвищення ефективності роботи. Технологія управління знаннями авіапідприємств в умовах євроінтеграції на основі управління знаннями.

#### ***Тема 4. Інтелектуальний капітал у підвищенні конкурентоспроможності***



Інтелектуальний потенціал як головний чинник розвитку економіки знань. Інтелектуальний капітал підприємства: сутність, структура, оцінка. Знання як індивідуальна інтелектуальна власність. Приватизаційні засади трансформації та капіталізації інтелектуального потенціалу. Особливості та напрями інвестування в людський капітал. Модель інтелектуального капіталу. Метод оцінки інтелектуального капіталу з використанням ROA (NCI Research). Метод оцінки інтелектуального капіталу VAIC. Інтелектуальний капітал авіапідприємств.

**Тема 5. Інноваційна функція освіти в управлінні економікою знань.  
Стратегічне управління знаннями в процесі інноваційного розвитку**


Фактор освіти в управлінні розвитком людського капіталу. Фактор інновації в управлінні розвитком системи освіти. Інтелектуальний потенціал як базова складова управління економікою знань. Законодавче забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури України. Інноваційна інфраструктура. Моделі інноваційного розвитку. Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку України. Законодавча та нормативно-правова база у сфері інноваційної діяльності України.

Проблеми становлення інноваційної інфраструктури України при відтворенні економічного розвитку України. Пріоритетні напрями розвитку інноваційної інфраструктури України. Стратегічне управління знаннями в інноваційній діяльності підприємства. Наукові підходи щодо формування стратегії інноваційної діяльності авіапідприємств та її реалізації в процесі адаптації до економічного стану України. Зміни і роль інтелектуального капіталу в економіці знань.

## 2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Модуль №1 «Управління знаннями»</b>									
1.1	Концепція управління знаннями: становлення та розвиток	2 семестр				2 семестр			
		16	2	2	10	15			15
1.2	Управління знаннями як область практичної діяльності	16	2	2	10	10			10
1.3	Технології управління знаннями підприємств	16	2	2	10	17	2		15

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління знаннями»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 8 з 15	

1.4	Інтелектуальний капітал у підвищенні конкурентоспроможності	16	2	2 2	10	19	2	2	15
1.5	Інноваційна функція освіти в управлінні економікою знань. Стратегічне управління знаннями в процесі інноваційного розвитку	14	2	2	10	18	2	1	15
1.6	Модульна контрольна робота №1	12		2	10				
1.7	Підсумкова семестрова контрольна робота					11		1	10
<b>Усього за модулем №1</b>		<b>90</b>	<b>10</b>	<b>20</b>	<b>60</b>	<b>90</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>80</b>
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>90</b>	<b>10</b>	<b>20</b>	<b>60</b>	<b>90</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>80</b>


## 2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Концепція управління знаннями: становлення та розвиток	2 семестр		2 семестр	
		2	5		5
1.2	Управління знаннями як область практичної діяльності	2	5		5
1.3	Технології управління знаннями організації	2	5	2	5
1.4	Інтелектуальний капітал у підвищенні конкурентоспроможності	2	5	2	5
1.5	Інноваційна функція освіти в управлінні економікою знань. Стратегічне управління знаннями в процесі інноваційного розвитку	2	5	2	10
<b>Усього за модулем №1</b>		<b>10</b>	<b>25</b>	<b>6</b>	<b>30</b>
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>10</b>	<b>25</b>	<b>6</b>	<b>30</b>

## 2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Концепція управління знаннями: становлення та розвиток	2 семестр		2 семестр	
		4	5		10
1.2	Управління знаннями як область практичної діяльності	4	5		5
1.3	Технології управління знаннями організації	4	5		10
1.4	Інтелектуальний капітал у підвищенні конкурентоспроможності	4	5	2	10



	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління знаннями»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 9 з 15	

1	2	3	4	5	6
1.5	Інноваційна функція освіти в управлінні економікою знань. Стратегічне управління знаннями в процесі інноваційного розвитку	2	5	1	5
1.8	Модульна контрольна робота №1	2	10		
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота			1	10
	<b>Усього за модулем №1</b>	<b>20</b>	<b>35</b>	<b>4</b>	<b>50</b>
	<b>Усього за навчальною дисципліною</b>	<b>20</b>	<b>35</b>	<b>4</b>	<b>50</b>

#### 2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	25	30
2.	Підготовка до практичних занять	25	40
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	10	
4.	Підготовка до підсумкової семестрової контрольної роботи		10
	<b>Усього за навчальною дисципліною</b>	<b>60</b>	<b>80</b>

##### 2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

1. Сутність та основні риси економіки знань.
2. Еволюція концепцій і моделей
3. Функції, джерела та класифікація знань
4. Індикатори економіки знань
5. Синергетичний ефект від використання знань
6. Знання в підсистемі підприємства
7. Задачі менеджменту знань на підприємстві
8. Організаційна структура при управлінні знаннями на підприємстві
9. Сутність процесу управління знаннями підприємства. Механізм управління знаннями
10. Стратегії ефективного формування та використання знань на підприємстві
11. Методи пошуку та ідентифікація знань
12. Потенціал розвитку економіки знань. Управлінські вимоги до вимірювання економіки знань
13. Технологія управління знаннями як інструмент підвищення ефективності роботи підприємства
14. Формування організаційної культури, заснованої на знаннях
15. Організаційна культура у контексті управління знаннями.
16. Інтелектуальний потенціал як головний чинник розвитку



## економіки знань

17. Інтелектуальний капітал підприємства: сутність, структура, оцінка
18. Знання як індивідуальна інтелектуальна власність
19. Приватизаційні засади трансформації та капіталізації інтелектуального потенціалу
20. Особливості та напрями інвестування в людський капітал. Модель інтелектуального капіталу
21. Метод оцінки інтелектуального капіталу з використанням ROA (NCI Research).
22. Метод оцінки інтелектуального капіталу VAIC.
23. Фактор освіти в управлінні розвитком людського капіталу
24. Фактор інновації в управлінні розвитком системи освіти
25. Інтелектуальний потенціал як базова складова управління економікою знань.
26. Проблеми становлення інноваційної інфраструктури України
27. Пріоритетні напрями розвитку інноваційної інфраструктури України
28. Стратегічне управління знаннями в інноваційній діяльності підприємства
29. Наукові підходи формування стратегії інноваційної діяльності та її реалізації
30. Зміни і роль інтелектуального капіталу в економіці знань.

### **3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ**

#### **3.1. Методи навчання**

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод.

Крім того студентам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі студентом так і через інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

#### **3.2. Рекомендована література**

3.2.1. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>.

3.2.2. Ареф'єва О., Сімкова Т., & Жураківський В. Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. *Економіка та суспільство*, (2022). (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68>



3.2.3. Амоша О. І., Залознова Ю. С., Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П. Інтелектуалізація підприємств реального сектору як перспективний напрям розвитку сучасної економіки (висновки та рекомендації за результатами проведеної науково-практичної онлайн-конференції). Вісник економічної науки України. 2021. № 2 (41). С. 218-222. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2\(41\).218-222](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).218-222)

3.2.4. Ареф'єва О.В. Крос-культурний менеджмент як детермінанта формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20 (1). С. 19-22.

3.2.5. Ареф'єва О., Титикало В. Збалансований механізм формування стратегії машинобудівного підприємства в умовах трансформацій при просторово-процесному управлінні. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка»* Випуск 13(26), 2022. [https://doi.org/10.33296/2707-0654-13\(26\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-13(26)-10) URL : [447-Article Text-953-1-10-20220527.pdf](https://doi.org/10.33296/2707-0654-13(26)-10)

3.2.6. Ареф'єва О., Побережна З. Закономірності інтелектуалізації управління підприємством на основі розвитку бізнес-моделей. *Проблеми Економіки*. 2019. № 4 (42). С. 111–119.

3.2.7. Васюткіна Н. В., Смірнова А.С. Формування стратегічних орієнтирів забезпечення економічної безпеки підприємства як засобу підвищення конкурентоспроможності. *Бізнес-інформ*, 2022 , № 09, с. 53-59 <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-53-59>


3.2.8. Залізнюк В. П., Сафонік Н. П., Кая А. С. Превентивне управління економічною безпекою в умовах ведення міжнародного бізнесу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Випуск 41. С. 42-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-8>

3.2.9. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>

3.2.10. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>.

3.2.11. Пілецька С.Т., Устименко Д.В. Передові технології як складова цифрової економіки. III Між. науково-практичної інтернет-конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (2-4 бер. 2022). URL: <https://drive.google.com/file/d/1qsSk89sDABZRWilt3da2CNaeK2xMh0JZ/view>

3.2.12. Прохорова В., Чобіток В., Курбель Ю. Реінжинірингові механізми в системі управління бізнес-процесами підприємств. *Адаптивне*

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління знаннями»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 12 з 15	

управління: теорія і практика: ел. наук. фах. видання. Серія «Економіка», 2020- 9 (18). Харків: УПА. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/338/300>

3.2.13. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А. Трансформація економіки космосу: регулювання, функції, об'єкти, пріоритети. Економічний простір. №2(25). 2022. С.17-22.

3.2.14. Смерічевський С.Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. URL : <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>. URL : [https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022\\_6\\_0\\_108\\_117](https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022_6_0_108_117)

3.2.15. Arefieva O., Piletska S., Khaustova V., Poberezhna Z., Zyz D. (2021) Monitoring the economic stability of the company's business processes as a prerequisite for sustainable development: investment and security aspects. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. IOP Publishing. Vol. 628. No. 1. pp. 012042

3.2.16. Kuzior, A., Mańka-Szulik, M., Krawczyk, D. (2021). Changes in the management of electronic public services in the metropolis during the covid-19 pandemic. *Polish Journal of Management Studies*, 24(2), 261–275. DOI: 10.17512/pjms.2021.24.2.16

3.2.17. Piletska Samira, Arefiev Serhii. The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. *JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP*. Vol. 7, issue 4, 2020. pp.43–58. <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>

3.2.18. Kwilinski, A., Litvin, V., Kamchatova, E., Polusmiak, J., & Mironova, D. (2020). Information support of the entrepreneurship model complex with the application of cloud technologies. *Journal of Entrepreneurship Education*, 23(S11), 1-9. Retrieved from URL: <https://www.abacademies.org/articles/Information-support-of-the-entrepreneurship-1528-2651-23-S1-557.pdf>

### 3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3.3.2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.3.3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3.3.4. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).



## 4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
Виконання завдань на практичних заняттях	2 семестр	2 семестр
	106×6=60	106×4=40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	31 бал	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>		40
<b>Усього за модулем №1</b>	<b>80</b>	<b>80</b>
<b>Екзамен</b>	<b>20</b>	<b>20</b>
<b>Усього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

**Залікова рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.


Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Екзамен	Виконання модульної роботи	Підсумкова семестрова контрольна робота	
9-10	18-20	18-20	36-40	Відмінно
8	15-17	15-17	30-35	Добре
6-7	12-14	12-14	24-29	Задовільно
менше 6	менше 12	менше 12	менше 24	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління знаннями»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 14 з 15	

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок  
в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Екзамен	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання Заочна форма навчання		
72-80	18-20	Відмінно
60-71	15-17	Добре
48-59	12-14	Задовільно
менше 48	менше 12	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах  
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	<b>Відмінно</b> (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	<b>Дуже добре</b> (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	<b>Добре</b> (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	<b>Задовільно</b> (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	<b>Достатньо</b> (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	<b>Незадовільно</b> (з можливістю повторного складання)
1-34		F	<b>Незадовільно</b> (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.



(Ф 03.02 – 01)

### АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

### АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

### АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

### АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

### УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				



**Силабус навчальної дисципліни  
«Управління знаннями»**

**Освітньо-наукової програми «Економіка»  
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»  
Спеціальність: 051 «Економіка»**

<b>Рівень вищої освіти</b>	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
<b>Статус дисципліни</b>	Навчальна дисципліна є обов'язковою компонентою циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки ОП
<b>Курс</b>	1 (перший)
<b>Семестр</b>	2 (перший)
<b>Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години</b>	3 кредиту / 90 годин
<b>Мова викладання</b>	Українська
<b>Що буде вивчатися (предмет вивчення)</b>	Предметом вивчення є теоретико-методологічна основа і практична характеристика управління знаннями.
<b>Чому це цікаво/треба вивчати (мета)</b>	<b>Метою</b> викладання дисципліни є формування у здобувачів системного мислення і комплексу спеціальних компетенцій з управління знаннями на основі передового досвіду як вітчизняних, так і зарубіжних науковців та практиків
<b>Чому можна навчитися (результати навчання)</b>	Навчальна дисципліна « <b>Управління знаннями</b> » дає можливість досягти таких програмних результатів: глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації ( <b>ПР02</b> ); планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. ( <b>ПР08</b> ); виявляти та вирішувати проблеми сучасної економіки та знаходити способи їхнього розв'язання шляхом продукування нових знань; аналізувати основні тенденції та генерувати пріоритетні напрями розвитку науки управління; ефективно використовувати основні положення сучасних теорій економіки та управління для подолання кризових ситуацій на підприємстві; обґрунтовувати управлінські рішення, використовуючи нагромаджене теоретичне підґрунтя у сфері економіки та бізнес-адміністрування в авіації. ( <b>ПР10</b> ); будувати обґрунтовану систему показників як основу наукового дослідження; використовувати економіко-



	математичні методи та моделі в процесі наукового дослідження; прогнозувати економічні процеси, представлені динамічними рядами; апроксимації взаємозв'язаних економічних процесів; моделювати сукупності економічних об'єктів та їхню поведінку в умовах нестабільного зовнішнього середовища (ПР11).
<b>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</b>	Навчальна дисципліна « <b>Управління знаннями</b> » дає можливість здобути такі компетентності: здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК04); здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК10); здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та / або інноваційних розробок українською та англійською мовами (СК02); здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей (СК06); здатність до самостійного генерування креативних гіпотез, виконання оригінального наукового дослідження та впровадження його інноваційних результатів у професійну практику з врахуванням особливостей поведінки людей у професійно-науковій діяльності у сфері економіки та бізнес-адміністрування в авіації (СК11)
<b>Навчальна логістика</b>	Зміст дисципліни: Міждисциплінарні дослідження: Концепція управління знаннями: становлення та розвиток. Управління знаннями як область практичної діяльності. Технології управління знаннями організації. Інтелектуальний капітал у підвищенні конкурентоспроможності. Інноваційна функція освіти в управлінні економікою знань. Стратегічне управління знаннями в процесі інноваційного розвитку. <b>Методи навчання:</b> кейси, задачі, питання, тестування, екзамен. <b>Форми навчання:</b> очна, заочна
<b>Пререквізити</b>	Загальні та фахові знання, отримані на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс», «Англійська мова наукового спрямування»
<b>Пореквізити</b>	Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Проектний консалтинг», «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», «Антикризове та вартісно-орієнтоване управління»,

<p><b>Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ</b></p>	<p>«Фахова науково-педагогічна практика» та ін.</p> <p>1. Арєф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. <i>Економіка та суспільство</i>. 2022. Випуск № 44. DOI: <a href="https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3">https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3</a> URL : <a href="https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726">https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726</a>.</p> <p>2. Арєф'єва О., Сімкова Т., &amp; Жураківський В. Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. <i>Економіка та суспільство</i>, (2022). (44). <a href="https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68">https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68</a></p> <p>3. Амоша О. І., Залознава Ю. С., Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П. Інтелектуалізація підприємств реального сектору як перспективний напрям розвитку сучасної економіки (висновки та рекомендації за результатами проведеної науково-практичної онлайн-конференції). <i>Вісник економічної науки України</i>. 2021. № 2 (41). С. 218-222. DOI: <a href="https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).218-222">https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).218-222</a></p> <p>4. Арєф'єва О.В. Крос-культурний менеджмент як детермінанта формування конкурентоспроможності підприємства. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство</i>. 2018. Вип. 20 (1). С. 19-22.</p> <p>5. Арєф'єва О., Титикало В. Збалансований механізм формування стратегії машинобудівного підприємства в умовах трансформацій при просторово-процесному управлінні. <i>Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка»</i> Випуск 13(26), 2022. <a href="https://doi.org/10.33296/2707-0654-13(26)-10">https://doi.org/10.33296/2707-0654-13(26)-10</a> URL : <a href="https://doi.org/10.33296/2707-0654-13(26)-10-20220527.pdf">447-Article Text-953-1-10-20220527.pdf</a></p> <p>6. Арєф'єва О., Побережна З. Закономірності інтелектуалізації управління підприємством на основі розвитку бізнес-моделей. <i>Проблеми Економіки</i>. 2019. № 4 (42). С. 111–119.</p> <p>7. Васюткіна Н. В., Смірнова А.С. Формування стратегічних орієнтирів забезпечення економічної безпеки підприємства як засобу підвищення конкурентоспроможності. <i>Бізнес-інформ</i>, 2022 , № 09, с. 53-59 <a href="https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-53-59">https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-53-59</a></p> <p>8. Залізнюк В. П., Сафонік Н. П., Кая А. С. Превентивне управління економічною безпекою в умовах ведення міжнародного бізнесу. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство</i>. 2022. Випуск 41. С. 42-46. DOI: <a href="https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-8">https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-8</a></p> <p>9. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в</p>
--	---

контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ.* 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>

10. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ.* 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>.

11. Пілецька С.Т., Устименко Д.В. Передові технології як складова цифрової економіки. III Між. науково-практичної інтернет-конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (2-4 бер. 2022). URL: <https://drive.google.com/file/d/1qsSk89sDABZRWilt3da2CNaeK2xMH0JZ/view>

12. Прохорова В., Чобіток В., Курбель Ю. Реінжинірингові механізми в системі управління бізнес-процесами підприємств. Адаптивне управління: теорія і практика: ел. наук. фак. видання. Серія «Економіка», 2020-9 (18). Харків: УПА. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/338/300>

13. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А. Трансформація економіки космосу: регулювання, функції, об'єкти, пріоритети. Економічний простір. №2(25). 2022. С.17-22.

14. Смерічевський С.Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ.* 2022. №6. С. 108–117. URL : <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>. URL : [https://www.business-](https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022_6_0_108_117)


[inform.net/article/?year=2022&abstract=2022\\_6\\_0\\_108\\_117](https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022_6_0_108_117)

15. Arefieva O., Piletska S., Khaustova V., Poberezhna Z., Zyz D. (2021) Monitoring the economic stability of the company's business processes as a prerequisite for sustainable development: investment and security aspects. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. IOP Publishing. Vol. 628. No. 1. pp. 012042

16. Kuzior, A., Mańka-Szulik, M., Krawczyk, D. (2021). Changes in the management of electronic public services in the metropolis during the covid-19 pandemic. *Polish Journal of Management Studies*, 24(2), 261–275. DOI: 10.17512/pjms.2021.24.2.16

17. Piletska Samira, Arefiev Serhii. The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP. Vol. 7, issue 4, 2020. pp.43–58. <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>

18. Kwilinski, A., Litvin, V., Kamchatova, E., Polusmiak, J., & Mironova, D. (2020). Information support of the entrepreneurship model complex with the application of cloud technologies. *Journal of Entrepreneurship Education*, 23(S11), 1-9. Retrieved from URL: <https://www.abacademies.org/articles/Information-support-of->

	<a href="https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/34886">the-entreneurship-1528-2651-23-S1-557.pdf</a>	
<b>Локація та матеріально-технічне забезпечення</b>	https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/34886	
<b>Семестровий контроль, екзаменаційна методика</b>	Тестовий контроль, модульна контрольна робота; екзамен, питання до екзамену.	
<b>Кафедра</b>	Економіки повітряного транспорту.	
<b>Факультет</b>	Економіки та бізнес-адміністрування	
<b>Викладач(і)</b>		<p><b>АРЕФ'ЄВА ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА</b>  <b>Посада:</b> завідувач кафедри  <b>Вчене звання:</b> професор  <b>Науковий ступінь:</b> доктор економічних наук  <b>Профайл викладача:</b>  <a href="http://feba.nau.edu.ua/details-menu/47-kafedra-ekonomiki-povitryanogo-transportu/sklad-kafedri-ekonomiki-povitryanogo-transportu/179-aref-eva-olena-volodimirivna">http://feba.nau.edu.ua/details-menu/47-kafedra-ekonomiki-povitryanogo-transportu/sklad-kafedri-ekonomiki-povitryanogo-transportu/179-aref-eva-olena-volodimirivna</a>  <b>Тел.: 044 4067925</b>  <b>Е-mail:</b>  <a href="mailto:olena.arefieva@npp.nau.edu.ua">olena.arefieva@npp.nau.edu.ua</a>  <b>Робоче місце: 2.413 а:</b></p>
		<p><b>ПЛЕЦЬКА САМІРА ТИМОФІЇВНА</b>  <b>Посада:</b> професор  <b>Вчене звання:</b> доцент  <b>Науковий ступінь:</b> доктор економічних наук  <b>Профайл викладача:</b>  <a href="http://feba.nau.edu.ua/details-menu/46-kafedra-ekonomiki-povitryanogo-transportu/265-piletska-samira-timofijivna">http://feba.nau.edu.ua/details-menu/46-kafedra-ekonomiki-povitryanogo-transportu/265-piletska-samira-timofijivna</a>  <b>Тел.: 044 4067925</b>  <b>Е-mail:</b>  <a href="mailto:samira.piletska@npp.nau.edu.ua">samira.piletska@npp.nau.edu.ua</a>  <b>Робоче місце:</b> Україна, 03058, м. Київ, пр. Любомира Гузара 1, корпус 2, каб.417</p>
<b>Оригінальність навчальної дисципліни</b>	Авторський курс	
<b>Лінк на дисципліну</b>		